

Zadávání veřejných zakázek ve společnosti Městský dopravní podnik Opava a.s. (dále jen MDPO)

1. Návrh usnesení Zastupitelstva města Opavy (ZMO)

Pro jednání ZMO podávám návrh usnesení k navrhovanému bodu týkající se Zadávání veřejných zakázek ve společnosti Městský dopravní podnik Opava a.s., a to:

- Zákon o obcích ve svém § 84 odst. 2 písm. g) dává zastupitelstvu (ZMO) výlučnou pravomoc navrhnout zástupce obce do orgánů obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast. ZMO pověřuje Radu města Opavy (RMO), aby z pozice Valné hromady MDPO bez zbytečného odkladu odvolala člena představenstva MDPO pana Ing. Vladimíra Schreiera. Toto odvolání vychází ze zdůvodnění návrhu usnesení níže, především pak s ohledem na:
 - prokázané úmyslné porušení rozpočtové kázně v zakázce „Informační systémy Městského dopravního podniku Opava, a.s.“ a již uvalené sankce MMR ve výši 276.908,- Kč a dále očekávané dodatečné sankce ze strany ÚOHS za porušení zákona v této veřejné zakázce,
 - netransparentní zadávání veřejných zakázek v MDPO, konkrétně zakázek společnosti M&T Effective Savings s.r.o., Mikroelektronika spol. s r.o. a dalších,
 - účelové rozdělení zakázky za účelem možnosti zadávat tuto zakázku mimo režim zákona jako podlimitní,
 - účelové obcházení vnitřních pravidel MDPO pro zadávání podlimitních zakázek.
- případná rezignace Ing. Vladimíra Schreiera na post člena představenstva či předsedy představenstva MDPO může mít za následek zrušení pověření pro svolání Valné hromady MDPO dle předchozího bodu, avšak nijak neruší následující body tohoto usnesení.
- ZMO pověřuje RMO, aby pro uvolněnou pozici člena představenstva MDPO bylo vysáno otevřené výběrové řízení, kde prioritním kritériem výběru budou prokazatelné zkušenosti a odbornost ve vedení dopravního podniku, nikoliv příslušnost k politické straně.
- ZMO pověřuje Radu města Opavy (RMO), aby v souladu s doporučením ÚOHS zajistila náhradu vzniklé škody ze strany osob ve statutárním orgánu MDPO, které za tyto sankce nesou osobní hmotnou odpovědnost, neboť se jednalo o úmyslné porušení pravidel, kdy byly dotčené osoby na toto porušení pravidel upozorněny předem (*23.4.2019 na stránkách Změny pro Opavu*) a měli tak možnost škodě předejít. ZMO žádá RMO, aby zajistila z pozice Valné hromady MDPO úhradu již vyměřené sankce/škody pro MDPO udělené ze strany MMR ve výši 276.908,- Kč, a dalších předpokládaných sankcí ze strany ÚOHS ze soukromých zdrojů zodpovědných statutárních zástupců v MDPO.
- ZMO pověřuje RMO zajištěním / objednávkou nezávislé Velké kontroly rizik korupčního prostředí ve společnosti MDPO u analytické odborné firmy Datlab s.r.o. (viz www.datlab.eu), která již nyní potvrzuje většinové zadávání zakázek v MDPO mimo rámec zákona a naprostou netransparentnost zakázek v MDPO.
- ZMO pověřuje RMO, aby výsledky a nálezy Velké kontroly společnosti Datlab v MDPO byly odprezentovány na červnovém jednání ZMO.

- ZMO požaduje od RMO, aby z pozice Valné hromady MDPO a.s. zajistila, aby zápisy představenstva MDPO byly v souladu s GDPR poskytovány na vyžádání členům ZMO a veškeré zápisy od ledna 2019 do února 2021 byly poskytnuty ze strany RMO v roli valné hromady MDPO, a rozeslány všem členům ZMO.

2. Zdůvodnění:

- v MDPO došlo prokazatelně k porušení rozpočtové kázně v rámci veřejné zakázky „**Informační systémy Městského dopravního podniku Opava, a.s.**“, a v čerpání dotace EU, což vyústilo v sankci MMR ve výši 276.908,- Kč, viz příloha č.1, klíčovým důvodem je opakované bezdůvodné narušení hospodářské soutěže, nikoliv jen drobné formální pochybení.
- v MDPO bylo zahájeno šetření ÚOHS ve věci možného porušení zákona s následnou pravděpodobnou sankcí ze strany ÚOHS ve stejné zakázce, ÚOHS ve svém úvodním šetření v této věci konstatuje „**ÚOHS získal pochybnosti o souladu postupu zadavatele se zákonem, pročež zahájil správní řízení z moci úřední, které je vedeno pod sp. zn. S0507/2020/VZ.**“, výsledná sankce není k datu svolání ZMO zatím známa.
- Firma M&T Effective Savings s.r.o. měla v uzavřeném roce 2018 předcházejícímu datu zadání veřejné zakázky v roce 2019 pod názvem „Modernizace obvodového pláště objektu Opravny trolejbusů“ v hodnotě 4.123.008,74 Kč bez DPH celkový obrát pouhých 8,9 mil.Kč se mzdovými náklady za celý rok 2018 ve výši 573 tis. Kč (*při průměrném platu to neodpovídá ani 2 celým pracovním úvazkům za rok!*), přesto představenstvo nepožaduje doložení jakýchkoliv referencí této firmy, nabídka dodavatele rovněž neobsahuje žádné reference o podobných již realizovaných zakázkách, výběr dodavatele nebyl transparentní.
- Později dostává firma M&T Effective Savings s.r.o. opět v rozporu s transparentním zadáváním veřejných zakázek další zakázku „Novostavba objektu č.106 – Výpravní budova v areálu MDPO Opava-Kylešovice“ v hodnotě 13.423.974 Kč bez DPH. Zakázka nebyla dodána včas a termín dodání do 30.11.2020 nebyl dodržen, bude rovněž nutné posoudit (ne)kvalitu dodaných prací i s ohledem na neochotu dodavatele platit smluvní sankce za pozdní předání díla.
- Představenstvo rozdělilo zakázku na dodávku „*Odbavovací a informační systém cestujících v městské hromadné dopravě v Opavě*“ na více menších zakázek, což se může jevit jako účelové obcházení povinnosti vyhlásit otevřené výběrové řízení. Navíc subdodavatelé menších celků do celkové nabídky pro MDPO ani nevedli jako zadavatele MDPO, ale uvedli hlavního dodavatele zakázky firmu Mikroelektronika spol. s r.o., což je další indikace účelového rozdělení zakázky a nežádoucí součinnosti různých dodavatelů před vlastním podáním nabídek. Na žádost zastupitele o podklady k výběru dodavatele k této zakázce bylo ze strany představenstva MDPO sděleno následující: „**Nebylo vyhlášeno poptávkové, výběrové ani žádné jiné řízení. Nebyli osloveni žádní dodavatelé pro podání nabídek. Zakázka byla zadána přímým zadáním vybranému zájemci**“. Celková hodnota zakázky včetně doplňujících služeb v hodnotě 10,808 mil. Kč pro první servisní období je velmi těsně pod zákonným limitem 10,989 mil. Kč pro veřejné výběrové řízení v režimu zákona, což samo o sobě vyvolává pochybnosti o vhodném způsobu výběru dodavatele, a tím i

povinnosti dodržet péči řádného hospodáře. Existuje důvodné podezření, že se nemuselo jednat o výběr ekonomicky nejvýhodnější nabídky, i s ohledem na stížnost konkurence, že nebyla vůbec pro podání nabídky oslovena. Občanům města Opavy tak mohla vzniknout nemalá finanční škoda.

- Představenstvo MDPO zadávalo v letech 2019, 2020 a počátkem roku 2021 podlimitní zakázky netransparentním způsobem bez zveřejnění zcela cíleně s účelovým zdůvodněním, že v podniku není platná směrnice pro zadávání podlimitních zakázek. V MDPO byla již v roce 2006 schválena směrnice pro zadávání podlimitních zakázek, a to s odkazem na tehdy platný zákon č.137 o zadávání veřejných zakázek. Představenstvo prohlásilo původní vnitřní směrnici dle zákona č.137 za neplatnou, protože neodkazuje na nový zákon č.134, ale odkazovala na starší zákon č.137. Toto účelové obcházení dříve platných vnitřních pravidel pro podlimitní zakázky nijak neruší zákonnou povinnost jednat s péčí řádného hospodáře, kdy je statutární orgán povinen zajistit ekonomicky nejvýhodnější nabídku a umožnit rovné podmínky zájemcům o zakázku. A to je bez otevřené soutěže bez zveřejnění vždy neprůkazné.
- Opavské i další konkurenční firmy oprávněně kritizují fakt, že nebyly pro řadu zakázek MDPO ani osloveny, přestože měly na tyto dodávky dostatečné reference i kapacity. Místo toho byla opakovaně vybrána firma, která prokazatelně požadované kapacity dostatečné neměla.
- Představenstvo MDPO v odpovědi na podnět zastupitele alibisticky sděluje, že zakázky až do 137 366 600,- Kč si může zadávat v režimu sektorového zadavatele bez zveřejnění, ignoruje vnitřní směrnici z roku 2006 upravující podlimitní veřejné zakázky v MDPO, což je varovným signálem pro vedení města i pro všechny členky a členy ZMO.
- Vnitřní směrnici pro zadávání zakázek představenstvo připravilo až v roce 2021, avšak ta jen konzervuje dosavadní netransparentní praktiky, neboť *zveřejňovat podklady k větším podlimitním zakázkám až po vlastním výběru dodavatele* je z pozice transparentnosti zadávání veřejných zakázek naprosto nepřijatelné.
- Představenstvo MDPO sdělilo dotazujícímu se zastupiteli následující: „*Nad rámec Vaší žádosti si Vám dovoluujeme sdělit, že zápisy z jednání představenstva MDPO Vám nebudou poskytnuty, neboť tyto zápisy jsou obchodním tajemstvím ve smyslu ust. § 504 zákona č.89/2021 Sb.*“. Takové sdělení je v příkrém rozporu s transparentností ve správě cizího majetku a je naprosto nepřijatelné pro případné provádění veřejné kontroly v MDPO ze strany ZMO. Podotýkám, že z pozice zastupitele ani nebyla podána žádost o zaslání těchto zápisů, přesto je již „preventivně“ předem deklarována neochota představenstva tyto podklady v budoucnu poskytnout, což jen okamžitě vyvolává pochybnosti o tom, že je v rozhodování představenstva vše v pořádku. Je proto nanejvýš vhodné, aby RMO z pozice Valné hromady si tyto zápisy představenstva i dozorčí rady MDPO vyžádala a provedla veřejnou kontrolu nad řízením MDPO.
- Představenstvo MDPO zcela účelově a alibisticky označuje dokumenty sloužící veřejné kontrole za obchodní tajemství a odmítá tak poskytovat důležité informace zvolenému Zastupiteli. Zápisy z představenstva MDPO s vhodnou úpravou dle GDPR musí být

dostupné členům ZMO pro účely veřejné kontroly. Anonymizace nezbytně nutných údajů skutečně a odůvodněně podléhajících obchodnímu tajemství je přípustná.

- Z pozice zastupitele lze vybrat jen několik zakázek z registru smluv a není v silách zastupitele ani ZMO provedení detailních analýz desítek dalších veřejných zakázek MDPO v desítkách či stovkách mil.Kč ročně. Proto je nanejvýš vhodné provedení šetření specializované firmy v oblasti odhalování korupčních rizik Datlab s.r.o. v MDPO, a to s ohledem na již prokázané porušení rozpočtové kázně, rovněž zahájeném šetření ÚOHS pro možné porušení zákona a existující rizika dalších velkých finančních škod, a to co nejdříve, aby se zabránilo těmto případným dalším škodám.
- Je naprosto klíčové chránit zájmy občanů města Opavy, zajistit otevřená a transparentní výběrová řízení pro dodavatele v MDPO, zajistit ekonomicky nejvýhodnější nákupy v MDPO u všech nákupů, a to i u podlimitních veřejných zakázek tohoto sektorového zadavatele.

V Opavě 23.2.2021

Ing. Libor Witassek, MBA
člen ZMO a předseda ZK Změna pro Opavu